

جوان یه که مین کچه یه ل جیهان که پی خسته سار مانگ. رزا شوان

جوان کچه یه کی کورد ل باشووری کوردستان. ته مانی دوانگر سا، هه میشه خونی به و هیوایی و دبینی که بیهت به یه که مین کچه ل هه موو جیهاندا که پی بخاته سار مانگ. دوو شه و بهر ل جهژنی نه ورزی ساری رابردوو، مانگی تابانی گشه و جوان، به تریفی زویی رووناک کرد به و. جوان به وردی ل مانگی ده وانی. بیری ل و ده کرد و، که ل گه هه ردوو براکه یدا، شقان که سا که ل خه گه ور تر و دیلان سا که ل خه بچوو کتر، گشته که به سار مانگ به. جوان بهم خه یاه و نووست. خه ونه کی زه خه شی بینی. ل خه ونه که یدا ل گه براکانی و چه ند هاو یه کیدا، خه ریکی جه به کردنی پرژه یه بوون، به سار مانگ.

به هه موویان که شتی کی ئاسمانیان دروست کرد و ناویان ل نا (کوردستان - ۱). که ل س به شی سار کی په کههاتبوو. به شی یه که م گال سه کی نیشته و ل سار مانگ، ناویان ل نا (باو گو گو) به شه دو م ناویان ل نا (ئام د) شوینی دانیشتن و نووست و خواردن و په ل هه وای ئه کسجین بو، به شی سه یه میش ناویان ل نا (که بانی) که بریتیبوو ل ره که ته کی پانه ری زه به هه ز. سار لوتکه ی چای (ئاگری) یان ل باکووری کوردستان به ده ستیه کردنی گشته که یان دیاریکرد. ل شاری (مه هاباد) ل ره هه اته کی کوردستان جلو به رگی تایه تی که شتیوانیان به دروستکردن، ل شاری سلیمانیش خواردنی وشکی کوردیی و کو (کول ره، هه نجیری وشک، مه وژ، باسووک، کولیچه، دانکه، گه زه، شه ربه تی مه وژ، هه نگوین) و ئاوی سارد، ئای کوردستان، کامیرای فیدی، ده زگایه کی په یو ندی به ته ل و مه بایل و چه ند تابه یه کی ل سار نوسراو و هه ند په یوستی تریان به ئاماده کردن و خستیانیه شوینی دیاریکراو ل به شی دو م می که شتی ئاسمانی (کوردستان - ۱) هه ری که شیان بوت به کی گه ور ی په ل گازی ئه کسجینیان ل که پشته کانیان به ست. جوان فره مانده تیمی سار مانگ بو، دیلان فره که وانی باو گو گور بوو، شقانیش فره که وانی ئام د بو. هه ری که شه ل هیوا و مینا و مریم، ل (وستگی ئاسمانی هه ول ره) ل به شی

راگ یاندنی هـ وا ی گشت کدا بوون، راست وخ قـ ناغ بـ
قـ ناغی گشت کدان بـ کـ نا تـ لـ فزیـن و رادیـکانی جیهان
دگواستند و. لـ سـر پـردی کـمیوتـرکانی ژور کـیان چاودری
گشت کای کشتی ئاسمانی (کوردستان - ۱) دکرد.

تاقیکردن و راهـ نـانـکانی مـلـ وانی هـ رس کشتیوانیی
ئاسمانییـکان بـ رکی و سـرکـوتویی تـواو بوون، هـ موو پـویستی و
پـداو یستیـکانی گشت کـیان ئاماد کردن. دیلان زـر حـزی لـ
گوگرتنی سروود و گـرانی رـسـنی کوردیی، داوای لـ شقان
وجوان کرد، کـ رازیبـن تـمارکـرکی گـوری بـ گشت کـیان لـ گـ
خوـدا بهـنـت. جوان و شقان دـیان نـشکانـد و رـیان پـیدا
کـ بهـت. هـ رس بـشـکانی کشتی (کوردستان - ۱) لـ سـر
سـکـی هـ دان لـ سـر چای ئاگری بـستران. جوان و شقان و دیلان،
بـ جلو بـرگـ سپی تایبـت بـ گشت کـیان دـرکـوتن. دـستـکانیان
هـ بـین و ئـوار بـاشیان لـ جـماوـری ئامادـبوو کرد. ئینجا
چونـ ناو (ئامـد) ی بـشی دوـمی (کوردستان - ۱). خـیان باش
بـ قایشـکانی کورسیـکانیان و بـستن. لـم ساتـدا، کـمـک
خـرایـی لـیدانی دـیان زیـتر بوو.

خـکیـکی زـر لـ سـر گرد و سـربـان بـرزـکان و شـقامـکانی
شارـکانی کوردستان و جیهانـدا، چاوـمی هـ دانی کشتی (کوردستان
- ۱) بوون، کـ بـر و مانگ دـرپـت.

ئـوار یـکی دـر نـگ بوو، لـ بنکـی چاودـیریدا (ئـکـی) درا،
ژماردنی هاتـنـخوار و دـستیـکرد: ۱۰ - ۹ - ۸ - ۷ - ۶ - ۵ - ۴ - ۳ -
۲ - ۱ - ۰ - گرررم. زرمـی دـنگـکی زـر بـهـز هات و رـکـتی
کـبانی لـ دواو ئاگری لـهـستاو و کشتی (کوردستان - ۱) بـ
خـرایـکی زـری لـ راد بـدـر بـر و بـشایـی ئاسمانی هـ دـا. کلک
ئاگرـکی گـشی بـدواو و بوو. ناخی ئاسمانی رووناک کرد و.
دـنگـی چـپـلـدان و هاوارکردن و هـهـلـلـدان و چـینی سروودی
ئـی رـقیب، لـ لایـن خـکیـی و. سیمفـنیـکی بـوـنـی
موزیکی زـر خـشـیان پـکـهـنا بوو. لـ دواـی دوو خولکـر رـکـتی
کـبانی لـ بـشی ئامـد جیا بـو و گـی گـرت و هاتـخوار و
کـوتـنـو (دـریا چـی وان) و. کشتیـکـ لـچاو ونبوو. دواـی
چـند خولکـک لـ هـزی کـشکردنی زـوی رزگاری بو. جارک بـ دـوری
زـویدا سوـایـو. کشتیوانییـکان قایشـکانیان کردن و.
کـشـیان زـر سوکـتر بو، وـکو ماسـی لـ هـوادا لـ ناو ژوری ئامـدا
مـلـوانیان دـکرد. ئینجا لـ رـی هـر چوار مـتـ
بـهـزـکانی کشتیـکـ و. بـ هـز و تینـکی زـر بـ گو و بـ
خـرایـی و، بـر و مانگ بـرزبوون و. هـ رس کشتیوانییـکان زـر

دخـشبون. شووکیان بـ قسـی خـش و پـکـنـین بـسـربرد. تاوـکیش نووستن. کـوتـنـ رـژـو.

دیلان: کاکـ شـفـان، دادـ جوان، رـیم پـبـدـدـن با گورانیهـکتان بـ لـبـدـم؟

شفان: ئـی بـ نا. ئـمـش حـزدـکـین گوـمان لـ گـرانیهـکی خـشی کوردی بـ.

دیلان کاسـتی گـرانـی (باران بارانـ.. هـور و بارانـ) ی خستـناو تـمارکـرکـی.

جوان (بـ پـکـنـینـو): دیلان گیان ئـمـ زـر لـ هـور و بارانـو دورکـوتووینـتـو. کـی کـاتی ئـم گورانیهـ.

دیلان: کـواتـ گورانـی (ئـی مانگـ) ی مامـستا (عـلی مـردانـ) تان بـ لـدـدـم؟

شفان: دیلان گیان لـ پـنجـرـ خـکـو و سـیری دواوـ بـکـ. بزانهـ زوی دـبینـی؟

دیلان (سـیری کردـ): بـی زوی وـکو تـپـکی زـر گـورـی شین و سپی دیارـ.

جوان: شینـکـ زـریاکان و دـریاکانـ.. سپیهـکـش هـورـکانـی ئاسمانـی گـی زـوینـ.

دیلان: دادـ جوان زـرمان ماوـ بگـینـ بـسـر مانگـ.

جوان: بـ بـچونی من سبـینـ دگـینـ ئاسمانـی مانگـ.

شفان: خـرایـی و تیژفـینـی کـشتیهـکـمان لـ رادـبـدـر و تیژترین کـشتیهـ. خـراییهـکـی (۲۵ ، ۰۰۰) بیست و پـنج هـزار کیلـمـتر لـ کاتژمـرکـدا.

دیلان: دادـ جوان ماوـی دوری نـوان زوی و مانگـ چـند کیلـمـتر؟

جوان: ماوـی دوری نـوان زوی ومانگـ لـ (۳۸۴) هـزار کیلـمـتر زیاتـر.

بـیانی دگـین بـ خولگـی مانگـ، بـوانن کـ مانگـ چـند گـور و جوانـ.

بـ بـیانی شـوی دوـم کـشتی (کوردستان ۱) گـیشـت ئاسمانـی سـر مانگـ.

جوان: پـویستـ من و دیلان خـمن ئامادـبـکـین و بچینـ ناو گالـسـکی (باوـگوـگو).

شفان: دای ئوو بـن. دواى د خولـكى تر، من باوـگوـگو لـ
نامـد دـتـرازـنـم. بـ ئامـد بـ دـورى مانـگدا دـسوـمـو.
ئوـش بـپـى پـلانى داـئـراومان لـ شوـنى ديارىـکـراو، لـسـر
مانـگدا بنـيشـنـو. لـ کاتى ديارىـکـراوى گـانـوـشدا، بـنـو
خولـگـى مانـگ. پـويـستـ زـر بـ وردى بـ وريـايى پـلـانـکـمان
جـبـجـبـکـن.

جوان و ديلان چوونـ ناو گالـسـکـى (باوـگوـگو) ى يـکـى سـر
مانـگ. ئامادـبون و (ئـکـيان) بـ شـفان دا. شـفـانـيش
باوـگوـگو لـ ئامـد تـرازـاند. باوـگوـگو رووى لـسـر
سـرمانـگ کرد. (ئامـد) يش کـ تـنيا شـفـانى تـدـابوو. لـ بـرـزى
شـست بـ حـفتـا کـلـمـتـر بـدـورى مانـگدا دـسوـاـيـو.

باوـگوـگو کـ ديلان فـکـوانـئ بوو، بـرـو سـر مانـگ ئاراستـى
کرد، لـسـر مانـگ نـزىـک بـو، بـمـام لـ شوـنى ديارىـکـراو بـ
نـيشـنـو، چاـکـى زـر قوـى لـبوو، ديلان پـشـکا. جوان
خـى باوـگوـگو ئاراستـى کرد و لـ چاـکـى دورخـستـو و
بـرـو تـختـايـيـک ئاراستـى کرد. خـرايى باوـگوـگو لـ زـر
هـواش کـردـو. گـپـکـانى قاچـکـانى باوـگوـگور لـسـر
کـمپيوـتـرکـى بـردـمـياندا سووربوون، نـيشـانـى ئوـ بوو، کـ
لـسـر مانـگ نـزىـکبوونـتـو. باوـگوـگو لـتـرکـى داو و
وـستا، گـوـپـکـانى قاچـکـانى سـوزبوون. نـيشـانـى
ئوـبوون کـ لـسـر مانـگدا نـيشـتـو. مژدـى گـيشـتيان بـ
سـرمانـگ، بـ بـنـکـى چاودـرى لـ هـولـر دا.

جوان (لـ ناو گالـسـکـى باوـگوـگو لـسـر مانـگـو): هـلو
کاکـهـيو. هـلو مـريـم گيان.. هـلو مينا گيان.. من و ديلان
دـبينـ.. گوـتـان لـمانـ؟ وئـامان بدـنـو؟

هـيو، مـريـم، مينا: بـى.. بـى جوان گيان، راستـوخـ
دـتابـينـ و گوـشـمان لـ دـنگـتانـ. راستـوخـش ديمـنـکان و
دـنگـکـانتان بـ هـمو کـنا تـلـفـزيـنـيـکـانى جـيـهان
دـگـوازيـنـو.. ئاى کـ مژدـ و ساتـکـى خـشى بـوـنـيـ.. چاوـى
ئوـ دـکـين کـ دابـبـزنـ سـر مانـگ. لـ شارـکـانى کوردستان، بوو بـ
هـپـکـ و هـهـهـهـلـدان.

جوان و ديلان، لـ دواى کـمـک پـشوودان و خواردن و خواردنـو.
دـرگـاى گالـسـکـى باوـگوـگو يان کـردـو. پـيـژـى چوونـ
سـرمانـگيان لـ نـوان دـرگـاى باوـگوـگو و سـرمانـگ دانا. ديلان
کاميراکـى کردـ ملى.. جوان پـيـکـانى خـستـ سـر پـيـژـکـ و
دابـزى و پـى راستى لـسـر سـرمانـگ دانا و ئينجا پـى چـپـى دانا،
يـکـمـين هـنگاوى لـسـر مانـگدا نا و وتى:

" ئام-هنگاو کی بچووی کچو-ی کی کوردی کوردستانی..
بام ق-مبار کی گ-ور ی مر-فای-تی" وتیشی: " ئای چ
رژ-کی م-زن.. چ س-رک و-ت کی ب-و-ن ی ب ه-موو ژنانی
جیهان" وتیشی: " چ شانازی کی گ-ور-ش ب کوردستان، ک کچ-
کورد-ک، ب ی-ک-مین جار، پ-ی خست- س-ر مانگ".

ل-م کات-دا دیلان ل- س-ر د-رگای باو-گو-گو-و، ب کامیرای
فیدی- و-ن-ی ک-شتیوان جوانی خوشکی د-گرت.. ل- دوا ی بیست
خول-ک دیلانیس داب-زی- س-ر مانگ.

ئ-و ر-ژ-ش، ر-ژی ج-ژنی ن-ور-ز بوو، بوو ب- دوو ج-ژن ب-یان.
ج-ژنی گ-یشتن ب-س-ر مانگ و ج-ژنی ن-ور-زی ن-ت-و-ی کورد. ب-
ب-ن-ی ئ-م دو ب-ن-ی-و، جوان و دیلان د-ستی ی-کتریان گرت و
پیر-زباییان ل- ی-کتری کرد.. ت-ریش ه-پ-پ-ین. ئ-م-ش
ی-ک-مین یادی ج-ژنی ن-ور-ز و ی-ک-مین جاریش ک- ل-س-ر مانگدا
ه-پ-پ-کی کوردی بکرت.

دیلان: داده جوان، خ-زگ- (مام- قال- م-) ی شمشا-ژ-نیش
د-ماو و ل-گ-ماندا بوای-. ل-ر-دا ت-ر شمشا-ی ب-
د-ژ-نین.

ئینجا پیاس-ی-کیان ل-س-ر مانگدا کرد.. نزیک-ی (۳۰۰)
م-تر ل- باو-گو-گو-و دوورک-وتن-و. ب- دوربین س-یریان کرد،
زنجیر- چیا-ی-کی ب-رزیان بینی، ل- زنجیر- چیاکانی زاگر-سی
کوردستان د-چوو. دوا ی دیلان (ئا-های کوردستان) ی ل- س-ر مانگ
چ-قاند و باش دایکوتی. ل-س-ر تابل-ی-کیش و-ن-ی-کی
ر-نگاو-نگی ه-رس-کیان ب- دار-ک-و داکوترا-بوو ئ-ویشیان
چ-قاند. ل-ژ-ر و-ن-ک-دا نوسرا-بوو. ئ-م- خوشک-ک و دو-برا
(جوان، شقان، دیلان) ک- کوردین و ل- کوردستان-و هاتووین ب-
س-ر مانگ.. پ-یامی ئاشتیمان ب- ه-موو مر-فای-تی ه-ناو-"
تابل-ی-کی تریشیان چ-قاند، ک- میدالیای-کی گ-ور-ی ل- زیو
دروستکراوی پ-و- قایم کرابوو، ل- س-ر دیوی ی-ک-می میدالیاک،
و-ن-ی کچ و کو-کی مندا-ن، ک- د-ستی ی-کتریان گرتوو،
جلوب-رگی کوردیان ل-ب-ردای-. ل-س-ر دیو-ک-ی تری میدالیاک
م-ژووی ر-ژی گ-یشتنیا ب- س-رمانگ (۱/ ن-ور-ز / ۲۷۲۰) کوردی
ل-نووسراو-. ه-ند- خاک و خ- و ب-ردی س-ر مانگیشیان
کرد- ناو تور-ک-ی-ک-و. تا زانا جی-ل-جی-کانی
کوردستان تو-ژین-و-یان ل-س-ر بک-ن. گ-ر ل- ن-و
جل-کانیاندا ئام-ری ف-نکردن-و ن-بوای-، ب-رگ-ی گ-رمی
ر-ژی س-رمانگیان ن-د-گرت. ک-شی جوان ل-س-ر ز-وی (۵۶) کیک-
گرام بوو، ب-م ل-س-ر مانگدا (۹) کیل-گرام بوو. گ-ر باز-کی

گۆرئی بۆر و ئاسمان بدایـ، بـ قـد باـای کـشکـکی باـا سـ نهـمی بـرزد بـو. چونکـ هـزی کـشکردنی مانگ لاواز. خوارن و ئاو و ئـکـسجـینیان هـر بایـی رـژـکـ پـ ما بوو. بـیـ بیریان لـ گـگـانـوـ کرد. پـیـوـندیشیان لـگـگـ شفاندا بـاـبوو، چونکـ شوـنی نـیشتـوـکـیان لـسـر مانگ، شوـنی دیاریکراویان نـبوو. شفانیش ئـمانی نـدـبینی.

جوان و دیلان گـگـانـوـ بـ ناو گـالـسکـی باوـگـوـگـو. کـمـکـ پشویان دا. ویستیان کلیلی (سویچی) مـتـتـکانی باوـگـوـگـو بـبدن و هـیـ بـکـن، تومـسـ لـ کاتی دابـزینی دیلان بـسـر مانگ، کـکـپـشتـکـی لـکـوتـبوو و شکا بوو. جوان پـنـوسـکـی خستـ شوـنی کلیلـکـو و بایدا و هـیـیکـرد. کـشـیـکی تریشیان بـ دروست بوو. پاتری وز بـخـشی کار بایـکـان، شـحـنی زـر دابـزیـبوو، توانای بزواندنی مـتـتـکانی. گـالـسکـی باوـگـوـگـو ی نـبوو. دوخـکی زـر دژوار و چارـنوسـاز بوو، بـ جوان و دیلان. لـ نـوان ژیان و مردندا بوون. دواي دامان و رامان و بیرکردنـو. جوان دـزگـای تـمارکـرکـی دیلانی بینی، کـ لـگـگـ خـیدا هـنا بووی بـ ناو گـالـسکـی باوـگـوـگـو. تـمارکـرکـی لـ دیلان وـرگـرت و پـشتـکـی کردـو کـ چوار پـلی گـورـ تـدا بوو، چوار پـلی یـدـکـیش لـناو کـکـپـشتـکـی دیلندا بوو. جـمسـرـکانی هـموو پـلاکانیان بـیـکـو بـستن و وایـری پاترییـکـی باوـگـوـگـوریان بـ هـردوو جـمسـری پـیلـ لـکـدراوـکانـو بـست. جوان پـنـوسـکـی بادا، مـتـتـکانی باوـگـوـگـو کـوتـنـو و کار. ئینجا دیلان پـنجـی بـ دوگـمـی بـرزبوونـو ی باوـگـوـگـو دا نا. بـ خـرایـیـکی زـر بـرو ئاسمانی مانگ بـرزبوونـو. زـری پـنـچـوو، گـیشـتن بـ ئامـد کـ شفانی تـدا بوو، تا ئـو کاتـ سی جار بـ دـوری مانگدا سووـایـو. گـالـسکـی باوـگـوـگـو نووسایـو بـ ئامـد. جوان و دیلان چوونـو و ناو ژوری ئامـد و لـگـگـ شفاندا یـکیان گـرتـو و باوـشیان لـ یـکـتری دا و پـیرـزباییان لـ یـکـتری کرد. ئینجا باوـگـوـگـو رـی نـما. بـ بارسووی گـگـانـو ی ئامـد بـسـر زـوی، شفان باوـگـوـگـو ی لـ ئامـد تـرازاند و لـ ئاسماندا جـیان هـشت. نازانن کـ چی بـسـرهات.

لـ کوردستاندا، ئامادـکاری بـ گـگـانـو ییان کـرا، بـلـمـکی گـورـی تایبـتی لـ ناوـاستی (دـریاچـی دوکان) ی نـزیکـی شاری سلـمانی لـ چاوـوانی گـگـانـو ی

کەشتییەوانەکاندا بوو. بە هەزاران کەشیش لە رەخی دەرچای دکاندا ریزبوون.

کەشتی (کوردستان - ۱) گەشتەو نەو بەرگەهەوای زەوی. شەفان هەواش هەواش خەراپیەکە مەکردو. هەرسە کەشتیوانییەکان (جوان، شەفان، دیلان). لە بەرزە پەنج سەد مەترەو بە پەنج شوت خەیان هەداوە ناو ئاوی دەرچای دوکان، یەکسەر دەرانیان هەنان و خەتیانیان ناو ژورەکی بەلەمەکوو. پەش کەشتیوانەکانیش کەشتی (کوردستان - ۱) یش کەوتە ناو دەرچای دوکان. ئێویشیان خستە سەر بەلەمەکی گەورە بە ئێوی لەمەزخانەیی سەمانی دا بنەرەت.

هەرسە کەشتییەوانەکان بە ماوی هەفتەیک لە (دابەینی تەندروستی) دا مانەو، لایەن لیژنەییکی پزیشکییەو، هەموو پشکنینەکیان بەیان کرد، نەباکە فایرەسی سەری مانگ چۆبەتە گیانیانەو. دەرکەوت کە هەرسەکیان تەندروستن و هەبەگری هیچ فایرەس و پەتایەکی نین. پەشوازییەکی فەرمی و جەماوەری زەرگەرمیان لەکردن. بە چەپکە نەرگزی کوردستان، نەرگەبارانیان کردن. میدالیای زەینی رەزەلەنە ئازادی و ئازایەتیشیان لەمل کردن.

جوان لە پەيامەکانیدا بە جەماوەری پەشوازیکەران، وتی: " راستە کە گەشتەن بە سەر مانگ سەرکەوتینەکی زەرگەورەیی. . . بەبەم سەر مانگ نە ئاوی لەیە و نە هەوا و نە ژیان. . . هیچ شوێنەک لە کوردستانی شیرینمان و لە ئێستەری زەوی دەرگەتر نییە. بەیە دەبەت، هەموومان ژینگەیی سروشتی کوردستانی نیشتمانی جوانمان بپارەزین"

لەم کاتەدا، دایکی جوان، بانگی جوانی کرد: " جوان گیان، هەستە نانی بەیانی دەخەین"

جوان "ئای دایکە گیان چی خەوێکی خەشم بینی. دواي ناخواردن بەتانی دەگەمەو"

() بە بیرکەیی ئەم چیرەکەم، سوودم لە گەشتەکانی کەشتی ئاسمانی (ئەپەلە- ۱۱) وەرگرتوو، کە لە ساڵی (۱۹۶۹ز) یەکەمین کەشتی بوو کە لەسەر مانگدا نیشتموو. () ئەم چیرەکەم (چیرەکەکی خەیاڵی زانستی) یە، کە تا ئەمەش ئەم ژانرە چیرەکە لە ئەدەبی منداڵانی کوردماندا زەرکەمە. زەر بەکەمیش چیرەکنووسانی منداڵانی کوردمان خەیان لە وەزەیی داوون. . . ئەم چیرەکە بە ئاستی مەردمنداڵان گونجاو.

رەزا شوان

نەرویج: ۱۰ / یانوار / ۲۰۲۱